

ÅRSRAPPORT

FRI – Foreningen for kjønns- og seksualitetsmangfold

2021

fri.

Regnbueflagget utenfor Oslo Rådhus.
Foto: Oslo Pride

INNHOOLD

Årsrapporten gir en innblikk i noe av arbeidet til FRI det foregående året. Mer informasjon om de ulike prosjektene, målene eller aktivitetene finner du på www.foreningenfri.no

Lederartikkel	4
Organisasjon	6
Synlighet og resultater	9
Lokal aktivitet	15
Barents Pride	19
Korona	20
Rosa kompetanse	23
Kjønnsmangfold	30
Internasjonal	32
Kim Friele	36

FRI - Foreningen for kjønns- og seksualitetsmangfold
Mariboegate 13, 0183 Oslo
post@foreningenfri.no

Innhold og design: Arne Andreas Opheim og Oda Rygh

LEDERARTIKKEL

Vi legger bak oss nok et annerledes-år siden pandemien langt fra slapp taket i 2021. Til tross for perioder med liten grad av restriksjoner og tiltak ble vi godt vant til avlysninger, digitale gjennomføring og begrensninger også i år.

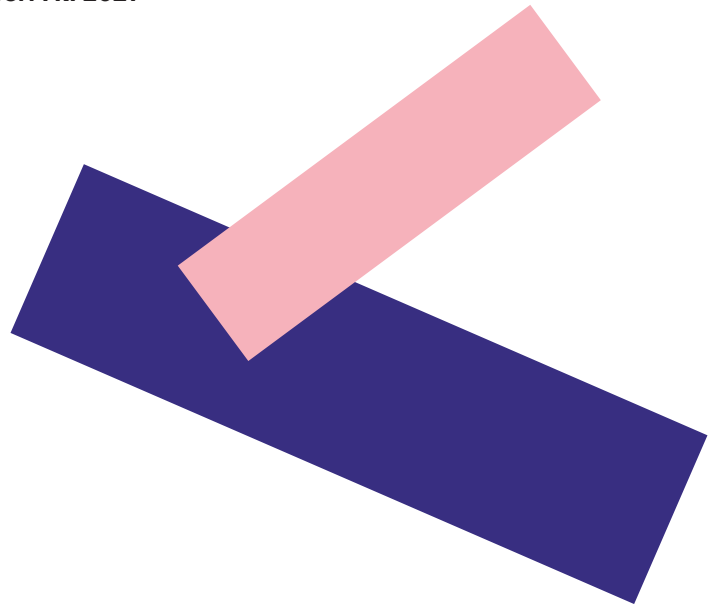
Men utfordringer gir grobunn for kreativitet og fantasi, og tilrettelegging av planlagte arrangementer og tilbud etter gjeldende smittevernregler og smittebølger har vært den tidlige ekstremporten som etter hvert har blitt en godt innarbeidet vane.

Digitale gjennomføringer bidrar til økt grad av deltagelse og færre behov for reiser, og de gangene vi har møttes fysisk har det vært med en ekstra takksigelse over å endelig få lov til å møtes og være nær - selv om klemmene har vært færre.

Livskvalitets- og levekårsundersøkelsene vi fikk i presentert i 2021 viser at det fortsatt er en vei å gå før absolutt alle kan leve gode liv som seg selv. Livekårsundersøkelsen viser at pila fortsetter å gå i riktig retning for de av oss som er lesbiske og homofile, mens de av oss som er bifile og/eller transpersoner opplever ekstra utfordringer i sine liv. Dette må vi som organisasjon og bevegelse ta inn over oss. Samtidig hører vi også om tilfeller av transfobi, funkofobi og rasisme på skeive arenaer.

Vi vet at det kan være vanskelig å navigere med en eller flere minoritetsstatuser i et storsamfunn som i stor grad baseres på majoritetens erfaringer og virkeligheter. Selv om samfunnet må skape og opprettholde trygge rom for minoritetene trenger vi også selv som minoriteter å danne våre egne rom hvor skuldrene kan senkes og vi kan være oss selv uten filter og uten frykt for reaksjoner og sanksjonering for hvem vi er.

Men dette krever utstrakt grad av solidaritet og empati på tvers av gruppene vi selv tilhører. Det er så viktig at ingen av oss trekker opp stigen, klapper oss på skuldra og tenker at kampen nå er over. Også i 2021 har vi hatt fokus på interseksjonalitet og flere minoritetstilørigheter. Vi har søkt samarbeid på tvers av det skeive organisasjonsfeltet, og ikke minst utenfor - siden vi ofte kan ha sammenfallende medlemsmasse med andre interesseorganisasjoner.

På slutten av året tok vi også et siste farvel med Kim Friele, vår ubestridte homodronning gjennom en årrekke. Selv om heltene våre ikke lever for alltid, må historiene om dem gjøre det. Vi må forvalte arven etter Kim og alle de som gikk foran på riktig måte. Vi må bære historien i oss, og være krystallklare i møte med de som ønsker å ta fra oss hardt ervervede rettigheter. Som Kim sa selv - vi må låse døra om natta.

FRI er ingenting uten våre medlemmer, støttespillere, frivillige, tillitsvalgte eller ansatte. Det er summen av alle enkeltpersonene som til sammen utgjør et helt fantastisk og større "vi". Og det er dette "vi"-et som driver organisasjonen videre, og som bygger en bedre verden stein for stein. Takk til alle som har bidratt gjennom året, og som fortsetter å gjøre det i årene som kommer.

A handwritten signature in black ink, consisting of the letters 'JMG' in a stylized, cursive font.

ORGANISASJON

FRI er en demokratisk medlemsorganisasjon som til enhver tid styres av medlemmene som bruker stemmeretten sin og engasjerer seg. Gjennom fylkeslagenes årsmøter og medlemsmøter kan medlemmene bestemme aktivitetene og den politiske virksomheten i sitt fylkeslag, eller foreslå saker til landsstyret eller landsmøtet. Medlemmer er fundamentet i organisasjonen, vi hadde 4161 betalende medlemmer pr 31.12.2021

Likevel ser vi at til tross for tilvekst av nye medlemmer, blir den totale veksten relativt moderat fordi vi sliter med gjenbetaling. I 2021 hadde vi synlighet på facebook, blant annet gjennom innsamlinger. I likhet med andre organisasjoner har vi en nedgang for slike innsamlinger.

Synlighet som organisasjon gjennom mediedekning gjør at folk langt utenfor vår medlemsbase engasjerer seg. En del av den negative oppmerksomheten og harde retorikken fører til synligere støtte, også her.

Landsmøte og styrende dokumenter

FRIs landsmøte avholdes annethvert år. Her vedtas vedtekter, politisk plattform og organisatorisk plattform. Vedtak fattet på landsmøtet i 2020 er gjeldende frem til landsmøtet 2022. Det er politikken og satsingsområder vedtatt her som har vært styrende for vårt arbeid denne perioden.

Satsingsområdene har vært

Satsingsområde 1: Rettighetene til mennesker som bryter normer for kjønn og seksualitet i Europa

Satsingsområde 2: Fra kjønnsnormer til kjønns mangfold

Satsingsområde 3: Sammensatt diskriminering og antirasisme

Satsingsområde 4: Familie og reproduksjon

Landsstyret

Landsstyret er det øverste organet i FRI mellom landsmøtene, og består av fylkeslagenes ledere, samt leder og politisk nestleder i FRI. Landsstyret har gjennomført 6 møter i 2021. Disse har blitt avholdt som videokonferanse.

Sentralstyret

Sentralstyret er den daglige politiske og organisatoriske ledelsen i organisasjonen. Sentralstyrets leder er også leder av landsstyret og er frikjøpt på fulltid.

Sentralstyret har hatt 11 møter i 2021. Ett av disse var fysisk, de øvrige var digitale med bakgrunn i gjeldende koronarestriksjoner. Sentralstyret har fordelt oppgaver og særskilte arbeidsområder mellom seg, med bakgrunn i medlemmenes ulike kompetanseområder.

Styret har i 2021 bestått av leder Inge Alexander Gjestvang, organisatorisk nestleder Daniel Bøhn Rayner, og politisk nestleder Brita Brekke. Styret består forøvrig av styremedlemmer Henriette Nielsen, Marita Holmeset-Varpe, Frode Lagset, Christian Haugen og Daniel Abimael Skjerve Wensell. Varaer er Robin Frøyen og Tominga O'Donnel.

Christine Marie Jentoft var opprinnelig et sentralstyremedlem, men da hun ble i 2021 ansatt som ny kjønns mangfoldsrådgiver rykket Daniel Abimael Skjerve Wensell opp fra varaplass.

Under året trakk også Nicholay J. Tehrani som styremedlem og Frode Lagset rykket opp fra sin varaplass.

I tillegg møter leder av Skeiv ungdom i sentralstyret med fulle rettigheter. I 2021 har det vært Odd Thomassen.

Sentralstyret har hatt en god bredde i faglig bakgrunn, erfaring, alder, kjønn, identitet og funksjonsevne. Vi har også et bredt spekter politisk bakgrunn.

Utvalg

I enkelte tilfeller velger landsstyret eller sentralstyret å sette ned utvalg for å løse konkrete oppgaver eller rette et særlig fokus mot et fagområde. I 2021 har FRI hatt Prideutvalg og utvalg for BDSM/fetisj.

Prideutvalget

Etter at stadig flere fylkeslag, medlemmer og andre initiativtakere har satt i gang lokale pride-festivaler rundt om i landet, besluttet landsstyret å opprette et eget Prideutvalg for å kvalitetssikre og koordinere organisasjonens arbeid med Pride.

Prideutvalget består av:

Pride-koordinator – Linda Walbeck Olsen

Oslo Pride

Trondheim Pride

Skeive Sørlandsdager

Grenland Pride

Tromsø Arctic Pride

Regnbuedagene i Bergen

Skeivå Rogaland Pride

Bygdepride: Ørsta/Volda

Røros Pride

BDSM/Fetisj

FRI's utvalg for BDSM og fetisj - Revise er i gang med jevnlige møter. De jobber både med å utvikle FRI's politikk på feltet gjennom intern påvirkning og å få økt forskning når det gjelder levekår for BDSMere og fetisjister. Utvalget ønsker også å se på pensumsituasjonen på høyskoler, der det som står om BDSM-fetisj av og til er utdatert og lærerne har ofte lite kunnskap om BDSM og fetisj. De vurderer videre om de skal lage en liste over «kinkvennlige yrkesutøvere», slik at BDSMere og fetisjister ved behov kan velge å oppsøke psykologer, leger med videre som har kunnskap om BDSM og fetisj.

Utvalget er videre opptatt av å se om det går an å påvirke slik at BDSMere og fetisjister får diskrimineringsvern. I forarbeidene til loven er BDSM og fetisj spesielt nevnt som ikke omfattet av loven.

Samarbeid

Samarbeid med andre aktører om spørsmål knyttet til seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk er helt avgjørende for FRI sitt arbeid, og vi har et omfattende samarbeid med aktører på likestillings-, antidiskriminering og menneskerettighetsfeltet.

Noen av våre samarbeid er formalisert gjennom medlemskap eller felles prosjekter, mens andre oppstår som resultat av arbeid med konkrete saker eller kampanjer. I 2021 har vi blant annet samarbeidet, formelt eller uformelt, med blant annet LDOs brukerutvalg, Amnesty International Norge, Redd Barna, HIV Norge, Frivillighet Norge, Skeivt arkiv, Skeiv Verden, Skeiv Ungdom, Salam, Pasientorganisasjonen for kjønnsinkongruens, Den norske Helsingforskomité, Sex og Samfunn, Sex og politikk, Rådet for psykisk helse, Norges Handikapforbund, Unge funksjonshemmede, Skeivt kristent nettverk, Garmeres, Likestillingssenteret KUN, Oslo kommunes Helsestasjon for kjønn og seksualitet og mange flere.

FRI er en del av en internasjonal rettighetsbevegelse og deltar i flere bilaterale og internasjonale fora. Vi er også medlem i den internasjonale paraplyorganisasjonen ILGA og den europeiske underavdelingen ILGA Europe.

FRI's ulike tiltak i fagavdelingen Rosa kompetanse har også fortsatt sine formelle samarbeid med blant andre Norsk sykepleierforbund, Psykologforeningen, Landsgruppen av Helsesøstre NSF, Fellesorganisasjonen, Jordmorforbundet, Den norske legeforening, Utdanningsforbundet, Pedagogstudentene, Skolenes landsforbund, Skolelederforbundet, Elevorganisasjonen, Fagforbundet, Private barnehagers landsforbund, Likestillingssenteret KUN og Politiets fellesforbund.

Aktivitetsfondet

FRI har et eget fond som skal stimulere til grasrotaktivitet rundt omkring i landet. Fondets inntekter er i hovedsak midler fra fylkeslag som av ulike grunner ikke har brukt opp årets midler, samt innsamlede midler fra private givere. Vi ser at aktivitetsfondet bidrar til å senke terskelen for aktiviteter i distriktene og stimulerer til arbeid i områder med få ressurser.

Aktivitetsfondet kan søkes på fra alle medlemmene i FRI, og søknader som går til aktivitet utenfor de store byene prioriteres. Aktivitetsfondet bevilget i 2021 penger til Late bloomer ladies

Det internasjonale solidaritetsfondet

FRI samler inn penger til solidaritetsarbeid verden over. Innsamlingen skjer på frivillig basis, og innsamlede midler går uavkortet fra giver til mottaker. Solidaritetsfondet bevilget i 2021 ikke penger.

FRI I TALL:

Medlemmer: 4161
Ansatte: 21
Nyansatte: 5

AKTIVITET, SYNLIGHET OG RESULTATER

FRI har både nasjonalt og lokalt markert seg i mange saker som er viktige for våre medlemmer og vår målgruppe. Samtidig som politisk arbeid og synlighet er viktig for få gjennomslag, er lokallagenes arbeid med å skape trygge og gode møteplasser selve kjernen i FRI som organisasjon.

Arbeidsprogrammet er det styrende dokumentet for FRI's arbeid i en periode. Det er dette som styrer det praktiske og politiske arbeidet for organisasjonen utad og innad.

Vi har gjort innsats på alle punkter, og har konkrete planer for videreføring av arbeidet i 2022.

Solidaritetskampanje med skeive i Øst Europa

Årets pride-kampanje var Europe4all, der vi, i samarbeid med Den norske Helsingforskomité og Amnesty valgte å sette fokus på innskrenkninger i menneskerettigheter for skeive, allierte og andre i tre europeiske land: Russland, Polen og Tyrkia.

Disse tre landene er veldig forskjellige med ulike majoritetsreligioner, ulike historiske tilknytninger til ulike blokker, språk fra forskjellige språkfamilier og ulik tilknytning til Europa/EU. Likevel er strømningene og retorikken brukt mot LHBT-personer i disse landene lik.

Pride-kampanjen ble påvirket av variasjoner i koronareglement i ulike lokale prides, men var også til dels digital.

Dessverre var 2021 et år der situasjonen i disse landene forverret seg, med vekst av autoritære strømninger med politikere og andre som dyttet LHBT-folk foran seg. I tillegg til landene nevnt var det forverring i Ungarn, som også ble

dratt inn i kampanjen og vårt mediebudskap.

Utviklingen førte til en rekke medieopptredener og uttalelser.

Vi er glade for at norske myndigheter også fulgte opp med tydelig fordømmelse og krav om sanksjoner via EØS-midlene.

Les mer om vårt internasjonale arbeid og politiske påvirkning på utenriksfeltet i kapittelet fra internasjonal avdeling.

Fra kjønnsnormer til kjønnsmangfold

FRI deltar igjen som partshjelp i rettssaken om kompensasjon for transpersoner som har blitt utsatt for tvungen kastrering etter at de anket etter å først å ha tapt mot staten i tingretten. Vi arrangerer en innsamling til å dekke saksomkostninger for rettssakene.

SV har fremmet et representantforslag for å gi transpersoner en erstatning og oppreisning for denne uretten, samt å innføre et tredje juridisk kjønn. Vi uttalte oss støttende til forslaget. Dette forslaget ble behandlet på stortinget mars 2021, og gikk ikke igjennom.

FRI har engasjert seg i arbeidet for desentralisering av helsehjelp for transpersoner, der vi frykter en skinnprosess som ikke opphever Rikshospitalets monopol, og ei heller implementerer de nye behandlingsretningslinjene for ikke-binære.

I løpet av året utkom to store, nye levekårsundersøkelser som viste dramatiske kår for særlig bifile og transpersoner. Den ene var fra SSB og den andre var fra Universitet i Bergen, utarbeidet på oppdrag fra Bufdir. Sistnevnte undersøkelse ble presentert under Pride house i Oslo i juni, og fikk medieoppmerksomhet. Vi fikk også antatt kronikk om temaet.

I 2021 drev vi en påvirkningskampanje for å sette tredje juridisk kjønn på agendaen. Ett av de konkrete virkemidlene var at temaet kom inn i VGs "valgomat" for stortingsvalget. Som følge av arbeidet ble temaet tatt opp i valgdebatter, og vi mener kampanjen hadde konkrete resultater i synliggjøring av saken.

Sammensatt diskriminering og antirasisme

Vi har samarbeid og kontakt med organisasjoner som representerer ulike minoriteter, som Salam, Skeiv verden, Norges Handikapforbund, Unge funksjonshemmede, Garmeres, Skeivt kristent nettverk og andre. Uformelt har vi kontakt og bruker spisskompetansen der vi vil ha et sterkere interseksjonelt perspektiv.

Formelt har vi blant annet i fjor signert kronikk sammen med Norges Handikapforbund, deres skeive nettverk og unge funksjonshemmede som svar på et angrep som satt våre grupper opp mot hverandre.

Internt:

På vårt interne skoleringsseminar var det fokus på sammensatt diskriminering. På seminaret deltok innledere og panelister som representerte perspektiver fra kjønns mangfold, melaninrike og funksjonsvarierte.

Det har også blitt holdt intern skoling i form av innledninger i sentralstyremøter etc.

Vi etterstreber å gjøre stillingsutlysninger tydelig åpne for folk fra ulike bakgrunner, etnisiteter, utdannelsesnivå og funksjonsevne.

Familiemangfold

Desember 2020 ble Barnelovutvalgets utredning for en ny og tidsriktig barnelov publisert. I løpet av utvalgets arbeid med utredningen spilte FRI blant annet inn at en ny lov måtte sørge for å ha et inkluderende språk som i større grad omfavner de familiene som finnes. Vi foreslo å benytte "forelder X" og "forelder Y" som et bidrag for å sørge for dette. Vi spilte også inn at den gjeldende "pater est"-regelen bør gjøres kjønnsnøytral og at flere likekjønnede par bør falle inn under lovens hovedregler.

Vi leverte vårt hørings svar i april 2021, som kan leses i sin helhet på våre nettsider.

I 2021 ble fokus på ny barnelov avsporet i mediene med kritikk av utvalgets diskusjon rundt kjønnsnøytralt språk, og vårt budskap om pater est ble overdøvet av en lang rekke mediasaker om språkvalg, der leder blant annet møtte i Dagsnytt 18 for å forsvare kjønnsnøytralt språk.

Flere mediasaker om familier som er rammet av mangelen på kjønnsnøytral pater est, der vi uttalte oss og støttet i sosiale medier kom ut både i 2020 og 2021. Til tross for disse eksemplene på utfall for virkelige familier, samt støtte fra flere politiske partier, gikk forslaget ikke gjennom. Et lignende lovforslag ble vedtatt i Sverige i 2021, og vi håper å kunne bruke dette eksempelet som argument i senere arbeid.

Andre forslag fra høringsuttalelsen som vi ikke fikk gjennomslag på inkluderte forslag om flere juridiske foreldre.

Uttalelser og mediasaker

FRI er ofte første instans for mediehenvelser om pågående saker både i Norge og fra utlandet. I år har det vært fokus på blant annet tredje juridisk kjønn, utviklingen i Polen og Europa, kommende forbud mot konverteringsterapi, og diverse andre saker.

FRI deltok også på den muntlige høringen om forslag til endringer i det strafferettslige diskrimineringsvernet. Her fikk vi gjentatt behovet for endring slik at transpersoner også vernes mot hatkriminalitet, gjennom at kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk kommer inn som diskrimineringsgrunnlag, samt endring av ordlyden “homofil orientering” til “seksuell orientering”, for å inkludere de bifle identitetene.

Sammen med en rekke andre aktører har vi jobbet systematisk for denne endringen i flere år, og fra og med 1.1.2021 er transpersoner vernet mot hatkriminalitet, og bifle, som allerede i praksis var vernet, har fått sitt vern mer spesifisert i lovteksten.

Rosa kompetanse justis’ kampanje mot hatkrim fikk stort gjennomslag og flere medieoppslag.

I starten av året var det fokus på konverteringsterapi, der vi støttet Skeiv ungdom i deres kampanje #lamegværemeg.

Vi deltok også i både skriftlig og muntlig høring om konverteringsterapi, den skriftlige høringsuttalelsen levert samlet med SRHR-nettverket.

Vi har deltatt i flere høringer, deriblant om nytt statsbudsjett, der vi uttalte oss om utilstrekkelige midler i LHBTI-potten, som ble fulgt opp av sak i BLIKK.

Leder, Inge Alexander Gjestvang, har vært gjest på Dagsnytt Atten ved flere

anledninger - ved en anledning to dager på rad en uke. Dessverre så vi i 2021 en forverring av situasjonen for skeive i Ungarn, som førte til flere medieoppslag.

Til tider er også mediasaker vi bes kommentere strengt tatt utenfor vårt politiske felt, som detaljer ved RuPaul's Drag Race, at Robin (fra Batman-universet) kommer ut som bifle, og andre saker vi ikke jobber med til daglig, men som journalister finner det naturlig å kontakte oss om.

En av de større mediedekningene i år var NRKs Pride-sending fra Pride Park i Oslo. Sendingen dekket både festen, protesten, bevegelsen i hele landet, og historien til den skeive rettighetskampen.

Motstand

Vi stått i en særdeles usaklig kamp mot en gruppe mennesker som svartmaler FRI, fagavdelingen Rosa kompetanse og vår ungdomsorganisasjon Skeiv Ungdom. Det har blitt fremmet en rekke usannheter om vår politiske plattform og arbeidet vi gjør, da spesielt om arbeidet vårt med å fremme transpersoners rettigheter.

I tillegg blir FRI knyttet til saker som ikke opprinnelig er fremmet av oss, som endringer i flaggloven, eller utenlandske kjendis-saker.

Organisasjonen blir omtalt som en "ideologi" som vil undergrave familien, kvinners rettigheter, og ytringsfriheten, etc. Motstanden oppleves hard, og er særlig belastende for transpersoner og de som er glad i dem.

RI opplever at nettverk av de samme folkene tilknyttet anti-trans-bevegelsen samt religiøst konservative organisasjoner resirkulerer leserbrev og argumenter i lokalaviser med til tider absurde skremmebilder om vår organisasjons agenda. Lokallag opplever dette som belastende og utmattende over tid.

En organisasjon setter inn annonser i lokalaviser som spesifikt angriper FRI på steder der små prides avholdes, selv prides som ikke er arrangert av FRI.

Dette har vi problematisert i medieoppslag.

Det er nær daglige negative meningsinnlegg om kjønn, familiemangfold og homofiles rettigheter i de kristne nisjemediene.

Vi er veldig glade for alle våre medlemmer og tillitsvalgte landet rundt som tar seg tid til det utrettelige arbeidet det er å svare på saklig vis, og som setter fokus tilbake på levde liv.

I 2021 hadde Black Lives Matter-bevegelsen mye fokus i mediebildet og ute i gatene. Flere antirasister var synlige, men det var rasistene også. Høyreekstreme grupperinger fikk holde markeringer i flere byer i Norge, hvor de blant annet satte fyr på Koranen og spredte verbal

vold mot innvandrerbefolkningen.

FRI er en antirasistisk organisasjon, og historisk har vi sett at rasistiske grupperinger har innvandrerbefolkningen som hovedfiende, men i tillegg fremmer hat mot skeive og funksjonsvarierte, som også er annerledes fra dem selv. Derfor har vi i FRI stått skulder til skulder med våre søsken i den antirasistiske bevegelsen.

Lokale gjennomslag

Lokallag opplever at de brukes aktivt av lokale institusjoner og får gjennomslag for sine innspill. FRI Agder melder at de er en ettertraktet sparringspartner for Agder fylkeskommune, samt Kristiansand kommune. De har også vært i Kvinesdal kommune for å bidra med innspill til ny plan for likestilling, inkludering og mangfold (LIM).

De melder også om bedret økonomi grunnet tilslag på søknader, som har resultert i 105000 ekstra i lagets kasse. FRI Agder håper å kunne ansette en person til å ta over daglig drift av laget ved hjelp av kommunal driftsstøtte.

FRI Vestfold og Telemark har deltatt med arbeid for kjønnsnøytrale garderober i svømmehaller, et samarbeid med Broen i Larvik, og har gitt innspill til Haugar Kunstmuseum i Tønsberg i forberedelse av skeivt kulturår.

FRI Trøndelag jobber også med å finne midler til å ansette en person.

Takket være bevilgninger til et mangfoldsprosjekt i Kristiansand kommune ble bybildet preget av skeiv kunst, og torget ble preget av en stor regnbue som sto der gjennom hele sommeren. Et populært selfie-sted både for innfødte og turister.

Det ble utøvd en del hærverk på installasjonen, noe som medførte flere oppslag i lokal presse.

Det ble utøvd en del hærverk på installasjonen, noe som medførte flere oppslag i lokal presse.

Etter at FRI Rogaland lenge hadde jobber for dette, vedtok utvalg for oppvekst og utdanning i Stavanger kommune i 2021 at kommunen skal samarbeide med FRI om informasjonsopplegg om kjønns- og seksualitetsmangfold i barne- og ungdomsskoler.

FRI Oslo og Viken (FRI OV) har aktiviteter flere steder i Viken i tillegg til Oslo.

FRI OV er i gang med handlingsplan i Halden, det er tildelt støtte til et forskningsprosjekt som skal bli brukt i utformingen av en kunnskapsbasert handlingsplan for kjønns- og seksualitetsmangfold i Follo, og det er startet arbeid med å opprette flere nye Prider og aktivitetsgrupper i Viken, og disse vil sette lokal skeiv politikk på agendaen. Det har også FRI OV gjort gjennom mange oppslag i lokale medier.

FRI Vestfold og Telemark deltok på verdensdagen for selvmordsforebygging, en markering på litteraturhuset i Skien, og var også representert i arbeidsgruppa for denne markeringen i forkant. FRI Vestfold og Telemark mottar også tilskudd til aktivitetsgruppene i regionen.

I Bergen ble det i 2021 åpnet en egen regnbueplass. Som en del av prosjektet "Kvinner på sokkel", et prosjekt for å også løfte kvinner i offentlig kunst og minnesmerker ble det plassert en skulptur i form av en benk som staver "KIM" i Kim Frieles ære.

Bergen Pride fikk på slutten av året 200.000 i støtte fra Sparebanken Vests "Ildsjelfond"

Flere av våre fylkeslag har også markert relevante merkedager, slik som Transminnedagen, hvor FRI Innlandet først hadde stand i Lillehammer sentrum og deretter inviterte til visning av filmen "Lille jente" på Kulturhuset, hvor de også hadde ulike foredrag og appeller knyttet til transtematikk.

Etter at Kim Friele gikk bort 22. november 2021 arrangerte flere av våre fylkeslag minnesamvær. Kim Friele hadde stor betydning for mange av medlemmene våre, og det var tydelig av flere hadde behov for et fellesskap etter hennes bortgang.

Jaya Helena Seljestad (til venstre) og Irene Bakkevold står bak regnbuen som er plassert på Torvet i Kristiansand. Det er tydelige skader på kunstverket etter flere runder med hærverk. Foto: Hanne Hellvik.

Møter hærverk med kjærlighet i

Regnbuetelefonen og regnbuebesøk

Regnbuevennene fortjener å nevnes særskilt. Samarbeidet med Bamseklubben, Forbundet for transpersoner i Norge, HIV Norge og Skeiv verden har gitt konkrete resultater.

Finansieringen har blitt sikret ved tildeling fra flere ulike aktører. I 2021 fikk vi penger fra Stiftelsen Dam til å opprette Regnbuebesøk, penger fra Bærum kommune for å bygge lokallag og tilby kompetanseheving i kommunen, penger fra NTNU for å kunne drifte Regnbuetelefonen i 2022, penger fra Helseetaten til Regnbuetelefonen, en synlighetskampanje for Regnbuetelefonen med The Body Shop i alle landets 50 butikker.

Pengene fra Dam har kommet til god nytte og regnbuevennene har rukket å rekruttere prosjektmedarbeider, kartlegge behov, utvikle infrastruktur og kursopplegg, visuell profil - og 7. desember lanserte vi Regnbuebesøk i Oslo.

Selv om dette er et tilbud der FRI OV er med er regnbuetelefonen å regne som et landsdekkende tiltak. Tilbudet ble opprettet delvis som resultat av at pandemien traff deler av vår målgruppe hardt. Ensomhet og psykisk uhelse kan forebygges med sosial kontakt.

Regnbuetelefonen ble i 2021 nominert til Helseprisen.

LOKAL AKTIVITET

I 2021 har koronasituasjonen skapt varierende arbeidsforhold for lokale gjennom året. Restriksjoner har variert gjennom tid og geografisk. Likevel har lokallagene tilpasset seg i imponerende grad, og fått arrangert og satt i gang både eksisterende og nye tilbud, samt gjort seg synlig i mediene, i informasjonsarbeid, og som ressurs for lokale myndigheter og den lokale skeive befolkningen.

I år har det vært varierende aktivitet i store deler av aktivitetsgruppene. Korona har naturlig nok lagt lokk på fysiske treff som idrett, kor, kafetreff og alle andre møteplasser der aktiviteten selv avhenger av å møtes fysisk.

Lokalt har lagene også opplevd at tekniske løsninger ikke helt kan erstatte fysiske møter i organisasjonsvirksomheten og styrearbeid. Men det er også fordeler: FRI Troms og Finnmark har klart å få til medlemsmøter hvor flere har kunnet være med på grunn av digitale løsninger. I et fylke med store avstander er slike digitale løsninger noe som kan tas med videre.

Et eksempel er T-kafe som har opplevd god deltagelse på digitale arrangement. FRI Vestfold og Telemark har til vanlig Kafe Don't Tell Mama og Kafe Don't Tell Papa, men har i år supplert med - Kafé Don't Get Corona: En digital Kafé med quiz + premie på våren.

Pride

FRI arrangerer mange av pride-festivalene. I andre festivaler er vi samarbeidspartnere, mens noen arrangeres helt utenfor FRI-regi. Det er gledelig at så mange ønsker

å arrangere pride i sine lokalsamfunn. Samtidig er vi opptatt av at pride er en politisk markering der skeives stemmer og rettigheter skal være i fokus.

På våre egne prider krever vi en tydelig antirasistisk profil, et politisk innhold og en lokal tilknytning. Derfor har Pride-utvalget i FRI utviklet retningslinjer til festivaler som ønsker å slutte seg til vår pride-paraply. Dette følges opp i praksis, for eksempel ved antirasistisk demonstrasjon under Bergen Pride, og arrangementer på ulike pride houses rundt om i landet.

Ulike prides hadde ulike forutsetninger for gjennomføring i år, gitt geografiske forskjeller i smittevern-restriksjoner, og spredning gjennom året.

Oslo Pride skulle avholdes midt i juni, en tid med en del lettede restriksjoner og utvikling innen teknologiske og medisinske løsninger på pandemien. Særlig var muligheten for hurtigtesting i telt utenfor pride park/ juridisk fakultet og meget raske resultater sendt til folks mobiler, pluss sjekk av koronapass noe som gjorde deltagelse mulig for mange. Det var likevel færre plasser tilgjengelig. Bergen pride hadde også begrenset antall billetter til arrangementer og holdt en mini-Pride Park.

Til tross for koronasituasjonen har pride-festivaler gått av stabelen i hele landet også i år. Fra sørligste på Lindesnes med parade og utendørsarrangement med panelsamtale og drag-opptreden Mandal sentrum, til de nordligste i Kirkenes: Barents Pride og Longyearbyen pride.

Skeive Sørlandsdager ble avholdt 22-28 august. Koronarestriksjonene påvirket priden og paraden ble begrenset, men hadde hele 400 deltagere. Deltagende organisasjoner ble gitt en kvote på ti deltagere hver i paraden, så et bredt spekter av samfunnet fikk delta.

Særlig vil vi her dra frem Skeive Sørlandsdagers frivillige korps som bidro med musikk. Foran gikk representanter fra Luftforsvaret på Kjevik i Uniform, som bar det store regnbueflagget foran i paraden.

Arendal på Skeiva ble avholdt for andre gang 8-12 september. Lørdagen ble det avholdt parade for første gang med stor oppslutning. Arendals ordfører, Robert Cornels Nordli, stilte opp i rosa tyllskjørt i anledning dagen. Paraden ble avsluttet med show i Arendal sentrum.

Flere “utendørs-prides” har gått av stabelen, her kan man særlig trekke frem “Fjell-pride” som lokker med “verdens høyeste pride” som tilbud for de mer friluftorienterte.

Skeive sørlandsdager arrangerte også utendørsfest på torget i Kristiansand etter paraden.

Regnbuedagene i Bergen hadde en kreativ løsning på restriksjoner og arrangerte båtparade, og utendørsevents som trening med Sølve Sundhagen.

Arctic pride ble gjennomført i en tid med få restriksjoner og hadde rekordoppmøte i paraden med 6000 deltagere og stor dekning i avisen Nordlys.

Trondheim Pride hadde 800 deltagere i en parade, tross regnvær.

FRI vil også gjerne trekke frem at vi er glade for kirkens synlighet i prider, enten det er ved stand i Pride Park i Oslo, eller som i Arctic Pride og flere andre steder: Flagging utenfor domkirken og regnbuemesse. Regnbuemesser er populære innslag og godt besøkt enten det er i Hønefoss eller Kirkenes.

Aktivitetsgrupper og lokale medlemstilbud

Ikke bare under pride, men også gjennom resten av året står mange av våre frivillige og tillitsvalgte på for å skape trygge og gode møteplasser. Stadig nye aktiviteter og initiativ gjør at enda flere kan finne fellesskap og kjenne tilhørighet. Mange av aktivitetene drives av stabile aktivitetsgrupper som har holdt på i flere år.

Det er ikke mulig å oppsummere alle store og små aktivitetsgrupper i landet. Lokale initiativ er velkomne, og sentralt og regionale lag støtter opp under nye grupper når ildsjeler danner dem.

I FRI Oslo Viken, som er FRIs største fylkeslag, kan medlemmene typisk velge mellom mer enn 1000 arrangementer i året. I resten av landet har det også vært en økning i både antall og bredde i aktivitetstilbudet.

Aktivitetsgruppene går fra kor (for eksempel Sapfonia i Vestland, Kor Hen i Trøndelag og Homofonien i Oslo), andre kreative sysler, klatregrupper og diverse ulike sportslag og friluftsliv-grupper, til kafétreff og møteplasser der man kan sitte og ta en prat. Flere tilbud eksisterer for mer spissede grupper, som late bloomers og over femti, familier, eller studenter.

Vi har aktive regionlag i de fleste fylker, men i Møre og Romsdal mangler FRI eget fylkeslag. Vi står her klare til å bistå lokale krefter om noen der vil arrangere tilbud.

Aktiviteter og synlighet

Samtidig som mange av fylkeslagene jobber direkte opp mot politikere og andre beslutningstakere, er mange av arrangementene til fylkeslagene et viktig bidrag til holdningsendring. For eksempel er det helt tydelig at pride og de samtalene som oppstår rundt festivalene engasjerer langt flere enn vår primærmålgruppe, deriblant politikere og andre viktige aktører i lokalsamfunnene.

Fylkeslagene til FRI er premissleverandører for hvordan fylker og kommuner jobber med lhbt-spørsmål. De siste årene har det å få på plass lhbt-handlingsplaner vært et viktig fokus for fylkeslag flere steder i landet, og mange av lagene spiller en viktig rolle både i å følge opp og være en utøvende del av de lokale planene.

Et eksempel er Troms og Finnmark som har deltatt aktivt i utvikling av LHBT-handlingsplan i Harstad kommune. FRI Innlandet har jobbet opp mot Lillehammer kommune.

Lokale krefter stiller opp i mediene, både i forbindelse med Prides og andre saker. I Oslo har fylkeslagsleder deltatt som fast observatør i alle møtene til Oslo kommunes Råd for kjønns- og seksualitetsmangfold, og setter både agendaen og bidrar inn i kommunens arbeid på området. FRI Oslo og Viken har også et omfattende kompetansehevingsprosjekt forankret i handlingsplanen for Oslo kommune, "Skeiv kunnskap".

FRI lokalt bistår også medlemmer direkte med alt fra veiledning til riktige instanser som LDO eller jurist, hjelp med klagesaker, eller noen å snakke med.

Lokal motstand

Med økt synlighet har vi også møtt økt motstand. I lokalaviser over hele landet har det vært leserbrev på trykk der avsenderne mistenkeliggjør pride-arrangementene, maler skremselsbilder av FRI og forsøker å skremme folk fra å flagge med regnbueflagg. Heldigvis har våre fylkeslag god evne til å svare saklig og godt på denne typen anklager, og det er rimelig å anta at vi kommer godt ut av slike mediesaker.

Videre er det helt nødvendig med et godt samarbeid med politiet over hele landet, for å sikre at alle kan føle seg trygge på våre arrangementer.

I år var det særlig hærverk mot pride-flagg som preget sesongen. Kongsvinger Pride fant det nødvendig å ha politi til stede etter trusler.

Våre lokale aktivister gjør et utrettelig areid med å svare på disse lokale debattinnleggene, som ofte virker som de er “klipp-og-lim” fra samme mal.

INITIATIVTAGER: Vegar Nordmann Larsen ble rasende da et Pride-flagg ble revet ned i bydelen. Da kom han opp til

Pride-flagg revet ned – bysvarte med å henge opp hundrevis
Da et Pride-flagg ble revet ned i Drammen, fikk Vegar Nordmann I startet en innsamlingsaksjon. Fire dager senere er hele bydelen h

Norge | Pride
Regnbueflagg er revet ned flere steder: - Representanter et hat vi vet finnes

Den siste tiden er Pride-flagg blitt vandalisert flere steder i Norge. - Motstanden har gjort at mange vil vise støtte, sier styreleder i Oslo Pride Fredrik Dreyer.

BARENTS PRIDE

I fem år har den norsk-russiske priden Barents Pride blitt markert i Kirkenes og på den andre siden av grensa. Priden er et samarbeid mellom FRI Troms og Finnmark, Den norske Helsingforskomite, Barentssekretariatet, Amnesty og Equality Dignity Pride.

Fjorårets arrangement ble dempet pga. pandemien. Særlig savnet vi de russiske gjestene som har pleid å kunne komme over grensa. Men i år var Kirkenes et steg nærmere å komme tilbake i fest, protest, kjærlighet, samhold og vennskap. Det var heller ikke i år ikke mulig å krysse grensen, men arrangementer på hver side ble streamet til den andre. Vi har kontakt med aktivister via sosiale medier og mulighet til å koordinere arrangementer.

Grensemarkering

Grensen mellom Norge og Russland er ikke bare en grense mellom to land, men også et sterkt skille i rettighetene til lhbt-folk i Europa. I ILGA Europes Rainbow Index over LHBT-rettigheter i 49 land ender Norge på en 5. plass, mens Russland ligger blant de nederste på en 46. plass.

I Russland (i likhet med i andre land i Europa, som vi også tok med under årets kampanje “Europe4all”) er menneskerettigheter under press. LGBT-organisasjoner og andre menneskerettighetsorganisasjoner merker press fra myndigheter på organisasjonsfriheten, ytringsfriheten og forsamlingsfriheten.

Verdt å nevne er en lov som forbyr organisasjoner å være “utenlandske agenter”, noe som vanskeliggjør samarbeid over grenser

og russiske organisasjoners tilknytning til den internasjonale rettighetsbevegelsen. En annen utfordring er den såkalte “propagandaloven” som forbyr å vise at likekjønnede samliv kan være likeverdig heterofile til barn. Resultatet kan sees som en rekriminalisering av homofile liv, bare på andre deler av livet enn det rent seksuelle.

Nord i Norge har Barentssamarbeidet og bånd mellom folk, som tross alt er så nær hverandre, gjort det mulig med en feiring på tvers av grenser. Priden er drevet frem av lokale ildsjeler på begge sider.

Årets pride besto på norsk side blant annet av regnbuemesse, en stille solidaritetsmarkering på grensen, visning av filmen “Hei, verden”, parade, og fest på Ofelas Arena.

KORONA

I mars 2020 kom koronakrisa til Norge. Pandemien hadde en inngripende effekt på landet og aktiviteten i foreningen både på organisasjons- og aktivitets-sida. Vår målgruppe, som allerede scorer lavt på livskvalitetsindikatorer var en av de ekstra utsatte gruppene.

Også blant de ansatte i FRI har pandemien preget hverdagen.

De mest synlige effektene av tiltakene har vært hjemmekontor, enten som anbefaling, eller pålagt. Men med gjenåpninger av andre deler av samfunnet, da særlig barnehager og skoler, har vi merket et større sykefravær både som resultat av covid, men også barnesykdommer og sesongforkjølelser, samt bivirkninger av vaksinene. FRI har som arbeidsgiver lagt til grunn at dette kom til å skje og lagt opp til fleksibilitet, særlig gitt de mange foreldrene blant de ansatte med barn i skole eller barnehage.

Utover vår og sommer 2021 begynte også vaksinasjonsprogrammet å dekke større og større deler av befolkningen og de ansatte, som førte til økt mobilitet.

Sekretariatsledelsen har sendt jevnlige oppdateringer med endring i policy i takt med endring av regler fra regjering og kommune, men vi forsøkte også å sette retningslinjene og oppfordringene på en slik måte at det skulle være lettere for de ansatte å holde ut i lengden uten å måtte forholde seg til nye, endrede retningslinjer hver uke.

Andre tiltak fra FRI som arbeidsgiver har inkludert økt renhold og tilgjengelighet av antibac, kortere arbeidsdag i perioder, mulighet til å ta med utstyr fra kontoret hjem/kjøpe der det ikke var tilstrekkelig å låne fra kontoret, samt psykososiale tiltak som oppfordring til å gå tur daglig i dagslys, innsjekk hver morgen, quiz over zoom og digitale konkurranser (som fotokonkurranse).

Under nedstengingen har FRI hatt flere nyansettelser. Innkjøring av nye ansatte via digitale plattformer har vært en utfordring, men vi anser at vi har gjennomført opplæring og oppfølging på en tilfredsstillende måte.

Rosa kompetanses primære oppgave er å holde kurs for fagfolk. Før pandemien hadde vi utelukkende tilbud om fysiske kurs, men de siste årene har vi fått mye erfaring med å avholde våre kurs digitalt.

Mye av styrken til Rosa kompetanse ligger i å få i gang gode dialoger på den enkelte arbeidsplass/blant studenter om temaer knyttet til kjønnsmangfold og seksualitetsmangfold, og vi erfarer som mange andre at det kan være krevende å få til like gode dialoger på digitale plattformer.

Samtidig har vi også i pandemien erfart at vi får svært gode tilbakemeldinger også på våre digitale kurs, og godt over 90 % av de som har deltatt på våre digitale kurs, opplever det som nyttig. Rosa kompetanse har på den måten blitt et mer fleksibelt tilbud i løpet av pandemien, og vi står nå trygt i å kunne bidra til kunnskapsheving om kjønnsmangfold, seksualitetsmangfold og inkluderende praksis både gjennom fysiske og digitale kurs.

FRI's ledelse er imponert hvordan staben har evnet å omstille seg og levere på alle tiltakene og prosjektene vår til tross for pandemi.

Omstilling

Som andre virksomheter har FRI måtte omstille seg til en digital hjemmekontortilværelse. Tekniske løsninger som zoom, google meet og teams fungerer bra. Vi brukte endel ressurser, både menneskelige og økonomiske, på å sette oss inn i de forskjellige verktøyene i starten, noe vi etter hvert kunne se var en god investering. Google meet er blitt foretrukne plattform for videokonferanse internt pga god integrering med e-post og kalenderløsning.

I tillegg har vi hevet vår egen kompetanse på å opprettholde organisasjonsdemokratiet under krevende forhold. Årsmøter og landsmøte har blitt avholdt digitalt, med alle løsninger og forberedelser det krever, ikke bare for å få vedtatt det vi trenger for å komme oss videre, men også for å sikre en grundig nok behandling av sakene.

Under store møter har GoPlenum vært brukt som verktøy for å votere og tegne seg til innlegg, mens for mindre fylkeslag med mindre møter og mindre omfattende behov, har vi gitt råd om gratis løsninger som fungerer

godt nok til det formålet. Dette er kompetanse vi tar med oss videre - det er nemlig grunn til å tro at enkelte fylkeslag vil fortsette med hybride årsmøter som gir mulighet til å delta både fysisk og digitalt, ikke på grunn av smittevern, men på grunn av store avstander innad i fylket.

Vår målgruppe

Skeive scorer lavere på livskvalitet enn mange andre grupper. Mange har lite kontakt med familie og lokalsamfunn. Koronatiltakene, med restriksjoner på besøk og nedstenging av møteplasser, har gjort vår målgruppe enda mer sårbare. En del har blitt tvunget til å bo i situasjoner der de ikke er akseptert, da særlig unge.

Pandemien fører også med seg skyggen av HIV/AIDS-krisen, som er et ferskt sår i vår skeive historie.

“Den valgte familien”, der man har nettverk av venner og bekjente, har blitt avstengt. Det har vært vanskeligere for mennesker å lene seg på hverandre som de har pleid.

Det mangler data på dette temaet, men Regnbuetelefonen, et tiltak i regi FRI Oslo og Viken, gjennomførte i 2021 en kartleggingsstudie om voksne skeives sosiale nettverk, og koronas påvirkning på dette.

Mange av lhbt-organisasjonene vi samarbeider med har måttet legge om drift for å tilby bistand til husly, mat og andre grunnleggende behov for sine medlemmer. FRI har ikke bidratt direkte til humanitær bistand, men gjennom fortsatt kjernestøtte til organisasjonene bidrar FRI til opprettholdelse av en infrastruktur som kan gi humanitær og annen bistand lokalt.

Reiserestriksjonene og restriksjonene på antall mennesker som får delta på arrangement har påvirket FRI's internasjonale arbeid også i 2021. Det har vært begrenset mulighet for å møtes i større grupper for å avholde kurs.

Kurs har også blitt påvirket av begrensede muligheter for lokale reiser. Både FRI og partnere har gått over til en kombinasjon av fysiske og digitale møteplasser. Vi regner imidlertid med å nå måltallene våre til tross for pandemien.

Aktivitetsgrupper og prides

Mange av aktivitetsgruppene i FRI, enten det gjelder kor, håndarbeid eller sport ble naturligvis berørt i større eller mindre grad av restriksjonene. Når det ikke er mulig å samles fysisk, og lokaler til møter eller aktiviteter blir stengt blir aktivitetsgruppene lagt i bero.

Flere av aktivitetsgruppene har ordnet digitale treff, og en del vil fortsette med dette da de har opplevd å nå ut til flere grupper som ellers er vanskeligere å treffe.

Lokale Prides har blitt sterkt påvirket, enten det er de større festivalene i byene, eller de mindre bygdepridene. Ulike pridefestivaler har løst problemene på ulik vis, enten ved digitale arrangement, nedskalering, koronapass-sjekk, eller utendørsmarkeringer.

Vi var heldige nok til å ha stor grad av åpent samfunn fra sommer og ut høsten, som gjorde pride-sesongen langt mer aktiv enn fjorårets, over hele landet.

ROSA KOMPETANSE

Rosa kompetanse er fagavdelingen i FRI. Siden 2006 har Rosa kompetanse jobbet med å tilby kompetanseheving og faglig veiledning knyttet til temaene seksuell orientering, kjønnsidentitet og inkluderende praksis til ansatte i helse-, barnevern-, skole-, barnehage og justissektorene, samt til arbeidsplasser.

Kjernen i vårt arbeid er å tilby kurs til voksne fagfolk, med mål om å øke deres kompetanse og på den måten styrke deres evne til å møte mangfoldet blant oss på en god måte i deres arbeidshverdag. Som fagavdeling er vi opptatt av å være i utvikling, og å kontinuerlig jobbe med kvalitetssikring av vårt arbeid. Et viktig utgangspunkt for dette er at de ansatte i Rosa kompetanse har relevant utdanningsbakgrunn og/eller erfaringsbakgrunn innenfor den sektoren man underviser for.

Innholdet i våre kurs tar utgangspunkt i forskning, helse- og levekårsundersøkelser, lovverk, planverk og øvrige rammeverk i den enkelte sektor vi underviser innenfor. Takket være gode samarbeidspartnere og medlemmer i styringsgruppene til hvert enkelt tiltak, får vi kontinuerlig innspill som bidrar til å holde oss faglig relevante og oppdaterte på feltene vi jobber innenfor.

Ved å være en del av FRI, får vi også god kjennskap til utfordringer og gleder som LHBT+-personer møter på i sine hverdager, og dette er med på å styrke våre kursinnhold og gjøre vårt tilbud så relevant som mulig for personer som ønsker å få økt sin kompetanse om tematikken.

Teamet

Rosa kompetanse-teamet har vært i stor vekst de siste årene, og består per i dag av 11 ansatte. I løpet av 2021 skjedde det flere endringer på teamet. Hilde Enger Arntsen, som gjennom flere år har lagt ned en fantastisk innsats både som tiltaksleder for Rosa kompetanse skole og som avdelingsleder for Rosa kompetanse, sluttet i Rosa kompetanse i mars 2021. Hilde fortsetter med sitt arbeid for en inkluderende skole i Ombudet for barn og unge i Viken.

I januar begynte Miriam Aurora Hammeren Pedersen begynte som rådgiver i Rosa kompetanse skole, og Omar Orhan Akhtar begynte som tiltaksleder for Rosa kompetanse skole samtidig. Asha var vikar i Rosa kompetanse helse- og sosial i perioden januar-august 2021.

Flere på teamet var i foreldrepermisjon i løpet av 2021, og noen har også endret rolle på teamet fra tidligere.

Nettverksseminar 2021

Rosa kompetanse arrangerer årlig et nettverksseminar for medlemmene i våre styringsgrupper og samarbeidspartnere (vi måtte begrense antallet deltakere fra samarbeidsorganisasjoner av smittevern hensyn i 2021).

I 2021 fikk vi avholdt dette seminaret fysisk i november, og på programmet sto blant annet skeiv samisk organisering, informert samtykke-modell i kjønnsbekreftende behandling, Regnbuefyrtårn: Om hvordan forankre mangfoldsarbeid på arbeidsplassen, panelsamtale om språk og identitet, og presentasjon av levkårsundersøkelse for lhbt-personer.

Rosa kompetanse skole

Rosa kompetanse skole har som mål å bidra til at skolen skal være et sted der elever som bryter med normer for kjønn og seksualitet kan være seg selv og kjenne seg trygge og inkluderte. For å få til dette underviser vi skoleansatte og lærerstudenter i hele landet på temaer som kjønns- og seksualitetsmangfold, familiemangfold og inkluderende praksis. I 2021 ble endelig Rosa kompetanse skole overført til en post som gir fast grunntilskudd fra Utdanningsdirektoratet på 2 millioner kroner. I tillegg fikk vi tildelt 450 000 kr fra Helsedirektoratet.

På tross av at 2021 har bestått av ulike restriksjoner som har gjort at det fortsatt har vært utfordrende å gjennomføre fysiske kurs, gjennomførte vi 85 kurs (fysiske og digitale tilsammen) i 2021. Vi har møtt i overkant av 3100 skoleansatte og lærerstudenter, noe vi er veldig fornøyd med. Det var også fint å igjen kunne holde mer fysiske kurs når samfunnet denne høsten i større grad åpnet opp igjen.

I tillegg til kompetansehevingskurs har Rosa kompetanse skole vært synlige og bidratt på en rekke ulike arenaer. Tiltaket har, sammen med Ombudet for barn og unge i Viken, utviklet samtaleplakater om familiemangfold for barnehage og skole, som vi blant annet fikk testet ut under Oslo Pride. Vi har bidratt i panelsamtaler under lansering av filmene Hei verden og Lille jente og under Arendalsuka deltok vi i to panelsamtaler om helsetilbud for transpersoner. Der representerte vi også FRI under lanseringen av forskningsrapporten

Seksuell orientering, kjønnsmangfold og levekår. Vi har i 2021 levert fagtekster til både RVTS Vest og Nasjonal digital læringsarena (NDLA), hvor sistnevnte er ment som undervisningsopplegg til bruk i skolen.

Rosa kompetanse barnehages mål er å bidra til et helsefremmende og trygt psykososialt miljø i barnehagen, der alle kan uttrykke seg fritt, være den de er og samtidig være trygge og bli inkludert. RK barnehage tilbyr barnehageansatte, barnehagelærerstudenter og foresatte undervisning om kjønn, seksualitet, identitet, normer, seksuell orientering, kjønnsidentitet, kjønnsuttrykk og familiemangfold. I 2021 mottok Rosa kompetanse barnehage tilskudd fra Helsedirektoratet på 1 million kroner. RK barnehage gjennomførte 50 kurs i løpet av dette året. Vi nådde ut til omtrent 2500 deltakere.

Rosa kompetanse barnehage har holdt både fysiske og digitale kurs for barnehager, utdanningsinstitusjoner og fagforbund gjennom året. Vår opplevelse er at fysiske kurs blir aller best, men de digitale kursene byr også på muligheter. Vår digitale kompetanse gjør det blant annet lettere å nå ut til større deler av landet.

Vi har også skrevet en artikkel på oppdrag fra Telemarksforskning. Denne skal inngå i en artikkelsamling som utgis på Universitetsforlaget og forhåpentligvis bli en del av pensum på barnehagelærerutdanningene. Vi får veldig gode tilbakemeldinger fra kursene våre, og det er mange i barnehagesektoren som ønsker besøk fra Rosa kompetanse, så vår største utfordring er at vi ikke har nok penger til å møte etterspørselen. Vi jobber

Rosa kompetanse justis

Siden 2011 har Rosa kompetanse justis jobbet for å heve kompetansen til politiet og påtalemyndighetene om personer som bryter med normene for kjønn og seksualitet, særlig i arbeidet som gjøres mot hatkriminalitet. Tiltaket retter seg mot justissektoren som helhet, men særlig inn mot politiet, samt mot den skeive delen av befolkningen for å spre kunnskap om hatkriminalitet. Tiltaket har blant annet som mål å bidra til å få ned mørketallene på hatkriminalitet.

Tiltaket fikk knapt innvilget nok støtte til en halv stilling i 2021, som gjorde at aktivitetsnivået måtte nedjusteres tilsvarende. Tiltaket er finansiert med 300 000 kr fra Sekretariatet for konfliktrådene, som forvalter tilskuddsordningen til forebygging av kriminalitet på vegne av Justis- og beredskapsdepartementet. Behovet for tiltaket er stort, og det er utfordrende å nå ut til alle vi kunne tenke oss å nå ut til i løpet av et år når finansieringen er så lav som den har vært dette året.

Rosa kompetanse justis hadde totalt 18 oppdrag i løpet av 2021, hvor 10 av disse var helt i kjernen av tiltakets mål og virksomhet. Dette omfatter alt fra kursing av formannskapet i Kristiansand kommune til kursing av hatkrimgruppa og deltakelse på Bufdirs konferanse om hatefulle ytringer.

FRI og Rosa kompetanse justis får en del henvendelser fra enkeltpersoner som har spørsmål knyttet til hvilke rettigheter en har, og har sett et behov for å få ut mer informasjon om rettigheter til flere. Derfor søkte vi om midler fra Bufdir til å arrangere en rekke med rettighetskurs. For å finne ut på hvilke rettsområder behovet for kunnskap var størst, begynte arbeidet med dette med en undersøkelse blant medlemmene våre hvor vi ba om innspill på hvilke områder en ønsket å lære mer om samt helt konkrete problemstillinger en lurte på. Ut fra dette ble temaene på kursene bestemt, og har blitt avholdt både digitalt og fysisk på høsten.

Temaene som har blitt tatt opp er diskriminering, pasient- og brukerrettigheter, familie og barn samt arv og testamente. Etter nyttår vil det kurses i temaene trakassering og hatefulle ytringer samt hatkriminalitet.

Rosa kompetanse arbeidsliv

Rosa kompetanse arbeidsliv er FRIs kurstilbud til arbeidsplasser som ønsker å opptre trygt og inkluderende overfor kjønns- og seksualitetsmangfoldet og på den måten kunne omsette festtalene i praksis. Tiltaket har vært i drift siden 2014, og opplever en stadig økende etterspørsel fra alle deler av arbeidslivet. Særlig i juni og i forbindelse med Pride så vi en stor etterspørsel etter kurs fra Rosa kompetanse arbeidsliv i 2021.

Kursene til Rosa kompetanse arbeidsliv er bygget opp etter samme mal som de andre tiltakene fra Rosa kompetanse, med fokus på hvordan arbeidsgivere skal arbeide for å fremme likestilling og hindre diskriminering med tanke på seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk.

En arbeidsplass som håndterer mangfold på en god måte tilrettelegger for at ansatte kan være åpne om hvem både de og deres nærmeste er.

Gjennom 2021 så vi en økt etterspørsel etter Rosa kompetanse arbeidsliv fra foreninger og forbund, og vi opplever det som svært gledelig at disse aktørene viser interesse for kompetanseheving når det gjelder inkludering av kjønns- og seksualitetsmangfoldet.

Rosa kompetanse barnevern

Rosa kompetanse barnevern har som mål å øke kompetansen om kjønns- og seksualitetsmangfold, og inkluderende praksis i alle delene av barnevernet. Vi tilbyr kurs til ansatte i barneverntjenestene, barnevernsinstitusjoner, fosterhjem og andre tiltakspersoner, samt underviser på

høyskoler og universiteter på utdanninger knyttet til arbeid i barnevernet.

Rosa kompetanse barnevern har lenge vært det minste tiltaket i Rosa kompetanse med en 60% stilling, men i 2021 ble stillingen økt til en full stilling. Det har ført til en større økning i aktiviteter på tiltaket enn prosentsetningen tilsier da det har vært mulig å jobbe kontinuerlig med arbeidsoppgavene. Rosa kompetanse barnevern er finansiert av Barne, ungdoms- og familiedirektoratet, og har nå øremerkede midler på 700 000 i statsbudsjettet.

I 2021 har vi holdt 28 kurs, både digitale og fysiske, for de ulike delene av barnevernet. Det har vært mellom 2 og 106 deltakere på kursene, med et snitt på 15-20 deltakere. Selv med flere avlyste kurs pga sykdom og korona restriksjoner, er vi godt fornøyde med hvor mange kurs vi har klart å gjennomføre. Vi regner med at vi har nådd mellom 600-750 fagpersoner i år, noe som kommer enda flere barn, ungdommer og familier til gode. Det viktigste for tiltaket er at kompetansen kommer dit det er behov, heller enn at det er mange kursdeltagere. Så vi reiser til alt fra bittesmå kommuner med få ansatte til større tjenester med mange ansatte.

I år har vi også bidratt med kompetanse inn i flere prosesser og kvalitetssystem som barnevernet kommer til å jobbe med. Vi er også stolte av at det har vært over 2500 besøkende, og nesten 5000 besøk totalt på nettsiden vår www.lhbtbarnevern.no, som gir barnevernsansatte en ekstra ressurs utenom kurstilbudet vårt.

FRI-sone

iherdig for å få på plass finansiering nok til to heltidsstillinger i tiltaket.

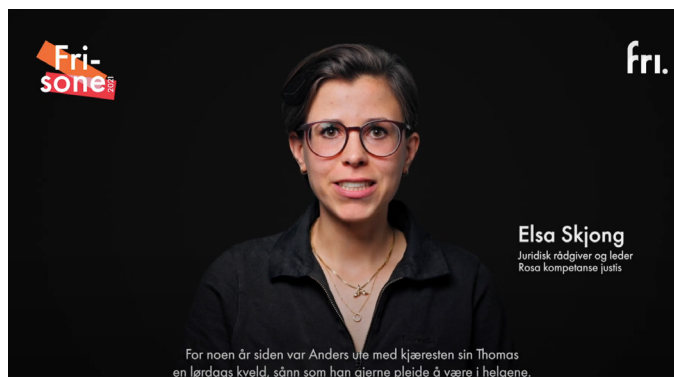
For 2021 søkte FRI om midler fra Bufdir til å utvikle en kampanje mot hatkriminalitet. Bakgrunnen for dette var for det første at transpersoner fra 2021 er vernet mot hatkriminalitet samt at bifile har fått et tydeligere vern; dette ville vi få ut mer informasjon om. Det andre var at mørketallene fortsatt anses for å være høye. Målet med kampanjen var å bidra til lavere mørketall og kartlegge hvorfor enkelte ikke anmelder. Måten vi skulle få til dette til på var for det første å markedsføre oss som en klar kontakttjeneste for lhbtqi-personer hvis en har blitt utsatt for hatkriminalitet. For det andre skulle vi tilby bistand i forbindelse med anmeldelse ved behov. For det tredje skulle vi drive med informasjonsarbeid til lhbtqi-befolkningen. Den kunnskapen og de erfaringene vi fikk fra dette skulle viderefremmes til politiet.

Kampanjen ble utviklet av reklamebyrået SMFB, og fikk navnet “Fri-sone”. Tanken bak er et ønske om å skape flere trygge soner, både på nett og ellers. Både enkeltpersoner, bedrifter og organisasjoner kan delta i kampanjen. Når f.eks. en butikk definerer sitt område som en Fri-sone betyr det at de som jobber der har fått litt opplæring om hva hatkriminalitet er, hvorfor det er så viktig å jobbe mot og støtte noen som utsettes for det. Fri-sone har rett og slett “hele” befolkningen som mål, og på den måten får vi spredt nødvendig kunnskap om hatkriminalitet både i den skeive delen av

befolkningen og ellers.

Vi ønsket at kampanjen skulle bidra til reell kunnskapsheving om hatkriminalitet. Derfor har det vært et vilkår fra vår side at for at en aktør skal kunne kalle seg en Fri-sone, er utgangspunktet at alle ansatte på stedet må ha sett en kort film om hatkriminalitet. Deretter skal aktøren tilgjengeliggjøre en informasjonsplakat om hatkriminalitet og kampanjen for sine ansatte, før de kan henge opp klistremerket hvor det står “Fri-sone 2021: Vi vil stå opp mot hatkriminalitet som begrenser livene til mange LHBT-personer”. Merket fungerer både som en forpliktelse for aktørene, og synliggjør informasjon om hatkriminalitet for omverdenen. Derfor inneholder merket en qr-kode som tar deg rett til nettsiden om Fri-sone.

Det er per nå rundt 40 bekreftede aktører med på Fri-sone. Disse er alt fra Norges Fotballforbund, KFUM-KFUK-speiderne og IKEA til Uteseksjonen i Oslo kommune, Skral festival og Webergs Printshop. Vi er så fornøyd både med selve ideen, materialet samt interessen for å delta på Fri-sone, at vi ønsker å videreføre Fri-sone i 2022 og har søkt om midler fra Bufdir til dette.

Rosa kompetanse helse og sosial

Rosa kompetanse helse og sosial er det eldste tiltaket i Rosa og har siden 2006 jobbet for å øke kompetansen om kjønns- og seksualitetsmangfold blant ansatte i helse- og sosialvesenet. Målet er å forebygge psykisk uhelse, og for å få til dette underviser vi studenter og profesjonsutøvere om inkluderende praksis, interseksjonalitet, kjønns- og seksualitetsmangfold og likeverdige tjenester. Vi mottar årlig finansiering fra Helsedirektoratet, og i 2021 var summen vi mottok på kr. 1 950 000.

Dette året har vært både spennende og utfordrende for oss alle, og på teamet har vi fått brynet oss på forskjellige digitale løsninger både når det kommer til intern kommunikasjon og for å holde foredrag og annen kompetanseheving. Vi hadde den store gleden av å ansette Asha som rådgiver hos oss mens Charlotte var i permisjon, og gjennom nye øyne fikk vi gjennomgått det vi sier på kurs og jobbet med oppdatering av fagmateriellet vårt. På tross av pandemi har vi gjennomført hele 65 oppdrag rundt i landet, hvilket er det nest høyeste antall oppdrag noensinne.

I løpet av året har vi hatt gleden av å reise fra Tromsø i nord til Grimstad i sør, og vi har blant annet fått bidra i arbeidet til Regnbuefyrtårn ved å holde kurs under fagdage dere, kommet med innspill til flere veiledere og handlingsplaner, bidratt med kurs om inkluderende praksis på nasjonalt seminar om vold i nære

relasjoner og undervist flere lokallag i psykologforeningen. Vi har møtt engasjerte helsesykepleiere, leger, sosionomstudenter, sexologer og sykepleiere som ønsker å legge til rette for at alle skal kunne være hele seg i møte med dem som profesjonsarbeider.

KJØNNS- MANGFOLD

2021 har vært et utfordrende år for mange transpersoner. Den offentlige diskursen er belastende både for aktivister, den jevne transperson, og alle som er glade i dem.

Debatten er krass og til tider hateful, og over i grensen til direkte trusler. Den er også ikke kun teoretisk: det som diskuteres er innskrenkning av menneskers grunnleggende rettigheter til å leve fritt som seg selv, tilgang til det offentlige rom, rett til informasjon, og rett til medisinsk behandling. Dette oppleves av mange som en reell eksistensiell trussel.

Debattene handler oftere om at transfolk er et problem enn om de reelle vanskene de opplever:

I år fikk vi for første gang konkrete tall på tilstanden for levekår hos skeive der transfolk var inkludert som en kategori. Tallene fra rapporten "Seksuell orientering, kjønns mangfold og levekår. Resultater fra spørreundersøkelsen 2020." var nedslående.

I lys av dette er FRI aktiv i den offentlige debatten og ser at det er svært viktig å fremme en ryddig og faglig forankret debatt om kjønnsnormer, kjønnsbekreftende behandling og transpersoners rettigheter.

Vi har deltatt i en rekke medieopptredener om alt fra tredje juridisk kjønn til dagsaktuelle debatter.

Vi jobber også med konkret politisk påvirkning og mot beslutningstagere for å opplyse, informere, og sette fokus tilbake på levde liv.

I tillegg bistår vi forskere, offentlige etater, familier, enkeltpersoner og samarbeidsorganisasjoner.

Bistand til enkeltpersoner

Rådgiver er tilgjengelig for lokallagene og kan bistå dem der det er ønskelig.

For enkeltpersoner har vi gitt bistand til Vilde (en av transpersonene som saksøkte staten for erstatning for tvangskastrering) i en anke til menneskerettighetsdomstolen. Denne ble avvist. Vi har også hjulpet med en pasientklage som gikk igjennom.

Binder-prøving på kontoret har tatt mye tid og vi er nå i gang med dialog med Transhjelpen for å utvide dette tilbudet og avlaste sentralt.

Vi bidrar til T*kafe og er glade for å se at de gjennom et digitalt tilbud når en større del av målgruppen enn noensinne.

I år var det en markering av transgender awareness week i bergen i samarbeid med Skeiv Ungdom og Pasientorganisasjonen for kjønnsinkongruens, der vi deltok, samt markering av Transminnedagen i oslo.

Frem til September 2021 var Luca Dalen Espseth vår rådgiver på kjønns mangfold. Da han forlot stillingen ble han etterfulgt av Christine Marie Jentoft.

Det kommer stadig forespørsler om foredrag eller deltagelse i referansegrupper. Vi har blant annet holdt foredrag for SAIH, Spesialistteam for barn med komplekse vansker Nydalen, Ungdomstelefonen, legestudenter, skoleklasser og internskolering med Rosa kompetanse. I tillegg blir vi bedt om å bidra på andre måter, som ved befaring i forbindelse med kjønnsnøytrale toaletter.

Vi har vært med i referansegruppen for kompetanseenheten for kjønn og seksualitet ved UiA og Referansegruppe for forskningsprosjektet – kniv, kultur og kjønn. Vi har også levert en kritisk tilbakemelding til SSB angående deres nye veileder for spørreskjemadesign. Det er lansert en e-portal for sykepleiere der vi har bidratt. E-læringsverktøy for sykepleiere.

Internasjonalt har vi bidratt med rapportering om transrettigheter til ILGA og TGEU.

Vi deltar stadig i de offentlige debattene om kjønnsmangfold med en rekke opptredener i spalter og TV.

Inviterer til
T-kafe: Hele landet

INTERNASJONAL

FRI er en del av en internasjonal bevegelse for lhbt-personers menneskerettigheter. FRI inngår i strategiske samarbeid med en lang rekke aktører både i Norden, Europa, Asia og Afrika og deltar i de viktigste internasjonale fora der myndigheter og sivilsamfunn møtes for å fremme rettighetene til lhbt-personer globalt.

I FNs menneskerettighetsråd i Geneve jobber vi frem mot argumenter til de som hevder at det er en motsetning mellom rettighetene til lhbt-personer og såkalte 'tradisjonelle og familieverdier'. Sammen med en rekke andre lhbt-organisasjoner fra hele verden, bidro FRI til rapporten om "gender theory" som FNs uavhengige ekspert på beskyttelse mot vold og diskriminering basert på seksuell orientering og kjønnsidentitet la fram for FNs menneskerettighetsråd i juni 2021.

FRI deltar i en kjernegruppe som utstyrer både sivilsamfunnsaktører og diplomater som arbeider for rettighetene til lhbt personer med god kontekstbasert argumentasjon. Sammen med partnere, og 'co-sponset' av Norge, avholdt FRI side-eventen 'Reclaiming family values' under den 48. menneskerettighets-sesjonen i september, der vi også lanserte rapporten 'Family and traditional values', basert på en rekke seminarer om temaet i forskjellige verdensdeler.

FRI er brobygger mellom norske myndigheter og lhbt-bevegelsen verden over. Vi sørger for at Utenriksdepartementet og norske politikere er oppdatert på utviklingstrekk, aktuelle hendelser og viktige organisasjoner og personer. Vi tilrettelegger ikke bare for møter med norske myndigheter, men jobber også sammen med norske myndigheter for å trekke inn andre lands utenriksstasjoner. Sammen med Redd Barna Thailand og den norske ambassaden i Bangkok avholdt FRI et møte for representanter fra mer enn 10 ambassader.

På møtet fikk en gruppe lhbt-barn og unge fremmet deres anbefalinger til hva andre ambassader kan gjøre for å påvirke Thailand i å styrke deres rettigheter.

Samarbeid

FRI har vært engasjert i internasjonalt programarbeid med støtte fra Norad og UD siden 2007 og har etablert seg som regjeringens mest sentrale norske partner i det internasjonale menneskerettighetsarbeidet for å fremme rettighetene til lhbt-personer i norsk utenriks- og utviklingspolitikk. FRI's internasjonale partnersamarbeid begynte med en partner og et budsjett på 300 000.

Ved utgangen av 2021 har vi en internasjonal avdeling med fem ansatte, et årlig budsjett på 16 millioner og 14 partnersamarbeid i Afrika og Asia. Vi har en rammeavtale med UD på 40,5 millioner (2020-2022) og en med Norad på 7,5 (2019-2021). I tillegg inngår vi i partnersamarbeid med en rekke lhbt-organisasjoner i Europa.

FRI er pådriver for at norsk og internasjonal utenriks- og utviklingspolitikk prioriterer rettighetene til lhbt-personer. Vi samarbeider med søsterorganisasjoner over hele verden og sørger for at menneskerettighetene til lhbt ligger høyt på den internasjonale politiske agendaen. I 2021 har vi blant annet tatt opp anti-homolov i Ghana, angrep på lhbt-senteret i Bulgarias hovedstad Sofia og lovforslag om å forby Pride i Polen.

FRI har oppfordret Norge til å bruke plassen i sikkerhetsrådet til å ta opp hvordan lhbt utsettes for seksuell og kjønnsbasert vold i krig og konflikt. Vi arbeider også for flere, og øremerkede, midler til lhbt-feltet i norsk utviklingspolitikk, og at kommende utenriks- og utviklingsstrategier inkluderer lhbt på en gjennomgående måte.

Øst-Europa: Støtte til utsatte lhbt-organisasjoner

Svært få lhbt-organisasjoner i Europa mottar statlig støtte til å drive rettighetsarbeid. EØS-midlene, som utlyses gjennom Active Citizens Fund, spiller derfor en avgjørende rolle for å mobilisere mot antidemokratiske krefter med økende gjennomslag i store deler av Europa.

I 2021 har FRI EØS-støttede partnersamarbeid med organisasjoner i Polen, Tsjekkia, Kroatia, Estland og Latvia. Samarbeidene spenner over mange tematiske områder som bekjempelse av hatkriminalitet, skeive med rom-bakgrunn, bekjempelse av mobbing i skolen, styrking av kompetanse innen psykisk helse, og hvordan drive lokalt og nasjonalt påvirkningsarbeid for å fremme rettighetene til lhbt-personer.

Tegning fra barneprosjektet i Nepal

lhbt-personer. Afrika: Alliansebygging mellom lhbt-personer og religiøse ledere

Religiøse ledere har stor tyngde i mange afrikanske land. Den fortsatte kriminaliseringen av forhold mellom to av samme kjønn begrunnes ofte med religion og kultur. FRI's arbeid ble startet for å motarbeide vold og overgrep mot lhbt-personer. Vi har to hovedmålsettinger: Å skape inkluderende trosfelleskap og å motarbeide diskriminering innenfor andre viktige samfunnsområder der religiøse ledere har en sterk innflytelse.

Blant disse er tilgang til helse, arbeid, utdanning, og et nærmiljø fritt fra vold. Målet vårt er å få religiøse ledere til å delta i lhbt-organisasjonenes utadrettede virksomhet, enten dette er til helsepersonell, politi, lokale ledere, eller som rådgivere til nær familie. De religiøse lederne involveres også i det politiske pådriverarbeidet for avkriminalisering og ikke-diskriminering.

I 2021 har vi fortsatt arbeidet i land der både kristne og muslimske religiøse ledere har oppfordret til vold, diskriminering og ekskludering.

I det sørlige Afrika har FRI inngått strategiske partnersamarbeid med lhbt-organisasjoner og nasjonale kirkeråd i Malawi, Mosambik, Sør Afrika, Lesotho og Botswana. Vi har utarbeidet et intensivt kursopplegg som strekker seg over flere uker, der utvalgte religiøse ledere får en grundig innføring i kjønn, kjønnsbasert

vold, seksuell orientering og kjønnsidentitet, og hvordan religiøse ledere kan møte mennesker på en måte som ivaretar alles iboende verdighet. Mer enn 100 religiøse ledere har gjennomgått et intensiv-kurs, og mer enn 1000 har vært gjennom et to-dagers kurs der de etter endt kurs har fulgt opp videre i sine lokalsamfunn vis a vis kvinne- og ungdomsgrupper, foreldre og andre. Den økte forståelsen gir konkrete resultater. I Botswana, der vår partner Legabibo lenge har kjempet for avkriminalisering av seksualitet mellom to av samme kjønn, har kirkerådet gått offentlig ut med støtte.

Mosambik, der vår partner Lambda kjemper for å registrere seg som lhbt-organisasjon, har kirkerådet gått ut med støtte. I Lesotho, der vår partner Matrix meldte fra om at mange i lhbt-befolkningen trengte humanitær hjelp i forbindelse med covid-pandemien, sørget kirkerådet for at lhbt ble inkludert som særlig sårbar gruppe.

I Kenya jobbes det både med den kristne og muslimske delen av befolkningen. Etter endt kurs har mange av de religiøse lederne gått fra å oppfordre til vold mot lhbt-personer til å jobbe aktivt for inkludering i egne trossamfunn. Mange har endt opp som kursholdere for andre religiøse ledere. Den kontinuerlige dialogen mellom lhbt-organisasjonene og religiøse ledere har ført til en sterk reduksjon av trusler og vold mot lhbt-personer i Vest-Kenya og på kysten.

FRI legger stor vekt på at opplæring av religiøse ledere må skje i dialog med troende lhbt-personer. Det kan være svært krevende å gå inn i en dialog om ens eg

menneskeverd, og det er derfor viktig at lhbt-personene er godt forberedt, ikke bare på det religionsfaglige men også på å formidle erfaringer rundt egen identitet som troende lhbt-person. For å forberede troende lhbt-personer på å delta i dialog har FRI, sammen med partnere i det sørlige Afrika, utarbeidet et intensivt kursopplegg som går over en uke. Trosfrihet gjelder også lhbt personer, og FRI støtter opp om trosfellesskap i etterkant av kursene. Møtet med andre troende lhbt-personer gir indre styrke, og etter endt kurs går mange av deltakerne videre til å delta i kursing av religiøse ledere. Mange har også kommet ut til lokale imamer og prester og satt i gang diskusjoner om inkludering i egne trossamfunn.

Asia: Barn og unges rettigheter

Barn og unge som krysser kjønngrensener opplever ofte å bli utstøtt fra familie, skole og lokalsamfunn. Mange ender opp som hjemløse på gaten i verdens storbyer. For å få til globale endringer har FRI satt i gang et samarbeid med Redd Barna, som med sitt nedslagsfelt i 126 land er en av de største barnerettighetsorganisasjonene i verden. FRI samarbeider med Redd Barnas landkontor i Nepal, Kambodsja, Thailand og Vietnam og med lhbt-organisasjoner i de samme landene.

Dette rettighetsarbeidet har en direkte innvirkning på barn og unges liv der de er. I Nepal og Vietnam støtter vi foreldrenettverk som går offentlig ut med støtte til sine barn. På skoler og universiteter får skoleledelse, lærere og medelever kurs i inkludering. Partnerne våre driver også

pådriverarbeid overfor myndighetene for å få mer kunnskap om kjønns- og seksualitetsmangfold inn i nasjonale læreplaner.

Flere hundre lhbt-barn og unge har allerede fått støtte gjennom samarbeidet. Vi ser også en gradvis holdningsendring blant myndigheter, skoler og foreldregrupper: I begynnelsen var det vanskelig for Redd Barna å få tillatelse fra regjeringen i Vietnam og Nepal til å gjennomføre arbeidet, men i løpet av prosjektperioden er lokale og nasjonale myndigheter trukket inn som samarbeidspartnere i Vietnam, og i Nepal sitter sentrale politikere i tiltakets styringsgruppe.

Noe av det viktigste vi gjør på sikt er å øke kunnskap og eierskap hos Redd barna. Vi jobber også for at lhbt-organisasjoner skal bli flinkere til å ta opp barn og unges rettigheter. FRI organiserer regionale samlinger der partnerne deler erfaringer, informasjonsmateriale og diskuterer hvordan vi kan bli bedre på å inkludere lhbt-barn og unge på alle områdene de forskjellige organisasjonene jobber med.

Dette er nybrottsarbeid og FRI er fremdeles en av veldig få utviklingsaktører som jobber i skjæringspunktet lhbt- og barnerettigheter, men vi ser at det er et tema har fått mer fokus og som kommer til å få mer fokus fremover.

KIM FRIELE

23. November døde bautaen Kim Friele, 86 år gammel. Hun var primus motor i homobevegelsen og gjennom nær hele FRI's historie.

“Det var med stor sorg vi i går mottok budskapet om at Kim Friele er gått bort, 86 år gammel. Kim har betydd mye for mange, og vi er takknemlige for den utrettelige innsatsen som hun la ned gjennom mange tiår. Innsats som gjør at mange av oss i stor grad kan leve de livene vi ønsker nå i dag.

Vi lyser fred over Kims minne.”

FRI, Skeiv Ungdom og Oslo Pride initierte en markering ved “Kims benk”, opprinnelig et spontant tiltak blant ansatte på kontoret i Mariboegate. Etter at vi hadde fått spørsmål om det ville bli minnesmarkeringer annonserte FRI og andre annonserte på sosiale medier og via BLIKK at det ville være mulig å møtes ved benken klokken ett.

På kort varsel møttes et anslag av 200 mennesker. Inge Gjestvang holdt en kort appell, og benken ble raskt overlesset med blomster, kort og andre hilsener. Media var til stede og dekket markeringen. Sørgende fortsatte å etterlate blomster og kort ved benken utover dagen og neste dag.

Det ble publisert nekrologer og annen redaksjonell dekning av Frieles liv i hele medienorge.

Bisettelsen

Det ble raskt annonsert at Kim Friele skulle få bisettelse på statens regning i Oslo Domkirke. FRI ble en del av planleggingen og det praktiske rundt bisettelsen. FRI bisto familien og de andre involverte der det var naturlig, med blant annet program og deler av gjestelisten. Pga koronarestriksjoner var antallet plasser i kirken og på minnesamværet begrenset. Blant de inviterte var representanter fra FRI's ledelse og aktivisme gjennom tidene, og den skeive bevegelsen i dag inkludert Skeiv Ungdom.

FRI's leder Inge Alexander Gjestvang holdt tale. Andre talere inkluderte Halvor Moxnes og Else Hendel. Oslo Fagottkor deltok.

Det offentlige Norge var representert ved H.M. Dronningen og H.K.H. Kronprinsessen. Statsminister Jonas Gahr Støre var også tilstede under bisettelsen, og en av talerne.

FRI's lokallag over hele landet jobbet også for å arrangere minnesamvær og visning av gravferden.

Vi samlet oss i Oslo og Bergen for taler og kulturinnslag til Kims minne. Det tradisjonsrike skeive utestedet Elsker holdt åpent hus, og i Bergen møttes vi på Vågsallmenningen. Friele var en historiebærer og i hennes ånd holdt Kristiansand treff med seniorer som har arbeidet tett med Kim.

FRI innlandet satt opp visning av NRK-sendingen på en rekke lokaler rundt om i regionen. I Trøndelag samarbeidet FRI med Skeiv Ungdom om et treff på Onkel Svanhild. FRI Troms og Finnmark arrangerte minnesamvær i Tromsø.

I tillegg møttes skeive privat i hele landet, og fulgte gravferden som ble sendt på NRK, etterfulgt av et nyere intervju med Kim fra arkivene.

Vi i FRI skal ta med oss hennes minne og arbeide videre for skeives rettigheter i Norge og i verden.

FRI – Foreningen for kjønns- og seksualitetsmangfold

Vi sees igjen i 2022!

fri.